

A doktori értekezés védésének menete

A doktori értekezés védésének célja a jelölt tudományos felkészültségének és tevékenységének értékelése, melyet bemutat az értekezésén, tézisein és publikációin keresztül írásban, valamint rövid előadás formájában. Az értékelés kiterjed a tudományos munka eredményeire, arra, hogy ezt a jelölt mennyire "birtokolja", azaz milyen világosan tudja megfogalmazni írásban és szóban a vizsgálatok célkitűzéseit, a problémákat, a megoldásukhoz vezető utat, mennyire logikus a gondolkodása az eredmények értékelésében, következtetéseiben, esetleg a további út kijelölésében. A védés során a kérdésekre adott válaszok alkalmat adnak arra, hogy a jelölt irodalmi és metodikai felkészültségét, kommunikációs és vitakészségét bemutassa. A doktori képzést 2020.szeptember 1. után megkezdő hallgatóknak, illetve egyéni fokozatszerzőknek a disszertációt angol nyelven kell megvédeni a nyilvános védésen. Magyar nyelvű védés a jelölt és témavezető előzetes írásos kérésére, a DI támogatásával és az EDT engedélyével lehetséges.

1.1 Adminisztrációs és egyéb kellékek

A védéshez a DI vezetője biztosítja az alábbiakat:

- az értekezés legalább 1 példánya,
- a védés jegyzőkönyve,
- a védés forgatókönyve,
- az opponensi vélemények és a jelölt válaszai (írásban),
- a jelölt tudományos életrajza,
- előadóterem, vetítési lehetőség.

1.2. A védés menete

1. A védés előtt kb. fél órával a bíráló bizottság és az opponensek zárt ülést tartanak, ahol az elnök ellenőrzi a védés formai előírásainak meglétét (beleértve a beérkezett bírálatokat, valamint az esetleges összeférhetlenséget). A tagok röviden értékelik az értekezést, ennek során *kialakíthatnak* közös, bizottsági kérdést.
2. Az ülésen legalább három bizottsági tagnak és egy opponensnek jelen kell lennie és legfeljebb egy opponens hiányozhat. Ha az egyik opponens nincs jelen, akkor véleményét az egyik bizottsági tag ismerteti. Ha az értekezést 3 opponens véleményezte azért, mert az első kettő közül az egyik nem támogatta, akkor a negatív véleményt adó opponens jelenlététől csak nyomós okkal lehet eltekinteni, véleményét egy bizottsági tagnak kell ismertetnie.
3. Az elnök megnyitja a tudományos ülést, üdvözlí a hallgatóságot, bemutatja a bíráló bizottság tagjait és az opponenseket, megkérdezi a jelöltet, hogy van-e kifogása a bizottsággal vagy az opponensekkel szemben.
4. Az elnök felkéri a jelölt témavezetőjét, hogy röviden mutassa be a jelöltet. A témavezető távollétében a bizottság titkára felolvassa a jelölt tudományos életrajzát.
5. Az elnök felkéri a jelöltet, hogy rövid (az esetleges közbevetett kérdések és válaszok nélkül kb. 20-25 perc) előadásban ismertesse értekezésének legfontosabb eredményeit. A bizottság tagjai indokolt esetben az előadás közben is kérdéseket tehetnek fel a jelöltnek, amire a jelölt azonnal válaszol.
6. Az elnök felkéri az opponenseket, hogy röviden foglalják össze véleményüket és pontokba szedve ismertessék kritikai megjegyzéseiket (a vélemény ismertetése nem haladhatja meg a 10 percet).
7. Az elnök felkéri a jelöltet, hogy szabad szóban válaszoljon az opponensek kritikai megjegyzéseire.
8. Az elnök felkéri az opponenseket, hogy tegyék fel kérdéseiket, melyeket a jelölt egyenként

azonnal megválaszol. Komplexebb kérdések megválaszolásához a jelölt kérhet 10 perc felkészülési időt. Az elnök megkérdezi a bizottság tagjait, majd a hallgatóságot, hogy van-e kérdésük a jelölthöz (a kérdéseket a jegyzőkönyvben rögzíteni kell), majd megkérdezi ugyanezeket, hogy van-e megjegyzésük, kiegészítésük, hozzászólásuk. A jelölt egyenként azonnal válaszol a feltett kérdésekre, megjegyzésekre, hozzászólásokra. Jegyzőkönyvezni kell a felszólalások lényegét, a vitában részt vevők nevét, a hivatalos bírálók véleményét, valamint a bírálóbizottság véleményét és értékelését. Kíváncsú (!), hogy a védés során valódi tudományos vita alakuljon ki, ebben a bizottsági tagok legyenek kezdeményezők. Mindez azt a célt szolgálná, hogy a jelölt és értekezése valóban tudományos vita keretében mérettessék meg és ne formális felolvasásokra szorítkozó, alkalmasint udvarias ámde unalmas legyen az eljárás.

9. Az elnök megkérdezi az opponenseket és a kérdés(ek)e)t feltevőket, hogy a válaszokat elfogadják-e. Igenlő válasz esetén az elnök felfüggeszti az ülést, a bíráló bizottság és az opponensek zárt ülésen folytatják az értékelést. Ha a kérdezők a választ nem fogadják el, akkor az elnök a vitát az álláspontok tisztázása után zárja le.
10. A bizottság a zárt ülésen értékeli az értekezést, a jelölt válaszait, vitakészségét, majd a tagok véleményüket titkos szavazással számszerűen is kifejezik (1-5, ahol 5 a legjobb). A szavazásban mind a bizottság tagjai, mind az opponensek részt vesznek. A bizottság a védés jegyzőkönyvében rögzíti a szavazás eredményét, valamint az értekezés néhány fontos megállapítását. A jegyzőkönyvet kitöltik és a bíráló bizottság tagjai és az opponensek aláírják. **A jelöltnek az elérhető pontokból legalább 67%-ot kell elérnie ahhoz, hogy az értekezés és a védés elfogadható legyen.**
11. Az elnök újra megnyitja a tudományos ülést, megkéri a jelenlevőket, hogy álljanak fel, és ismerteti a bizottság számszerű véleményét.
 - Ezután megkéri a jelenlevőket, hogy foglaljanak helyet, majd a bizottság egyik tagja ismerteti a döntés indokait.
 - Megfelelő pontszám esetén az elnök kinyilvánítja a bíráló bizottság javaslatát, azt, hogy a Doktori Tanács a jelöltnek a doktori fokozatot ítélje oda.
 - Ha a pontszám elégtelen, akkor ismerteti a Szabályzat 267. pontját: “sikertelen védés esetén új eljárás leg hamarabb a sikertelen védéstől számított két év elteltével kezdeményezhető.”
12. Az elnök bezárja az ülést.
13. A fokozatszerzési jegyzőkönyvet a Tudományági Doktori Iskola elnöke eljuttatja a Doktori Titkárságra, az Egyetemi Doktori Tanács elnöke hitelesíti, az Egyetemi Doktori Tanács pedig a fokozatot odaítéli.

Ezúton is nyomatékosan felhívjuk a figyelmet arra, hogy a védés előtt és alatt “vendéglátás” nem folytatható. A védés utáni “ünneplés” természetesen nem ellenezhető